

Historische Kring Woudsend

NIEUWSBRIEF

Nummer 15 - januari 2019

Contactadressen

Douwe Zondervan (voorzitter)
lewâl 20
8551 PT Woudsend
tel. (0514) 59 16 79
e-mail: douwezondervan@ziggo.nl

Siemon de Vries (secretaris)
A.H. Trompstrjitte 18
8551 NV Woudsend
tel. (0514) 59 19 51
e-mail: hkwardsend@gmail.com

Peter Kranendonk
(penningmeester)
Midstrjitte 71
8551 PJ Woudsend
tel. (0514) 59 25 24
e-mail: phkranendonk@outlook.com

Bankrekeningnummer:
NL50 RABO 0132 0365 25 t.n.v.
Stichting Historische Kring Woudsend

Website:
www.historiewoudsend.nl

ANBI-erkenning
De Historische Kring Woudsend is door de belastingdienst erkend als een ANBI (algemeen nut beogende instelling). Donaties gedaan aan ons zijn als gift aftrekbaar van de inkomstenbelasting.

Van de voorzitter,

Als u deze nieuwsbrief ontvangt is 2018 ook geschiedenis. Weer een jaar dat aan ons historisch bestand kan worden toegevoegd. Dat betekent echter niet dat we ons archief hiervoor fysiek moeten gaan uitbreiden. De huidige informatie is meestal digitaal beschikbaar en er wordt al heel veel automatisch gearchiveerd. Maar onze kasten worden wel steeds voller met documenten, foto's en attributen uit het verre verleden, toen het digitale tijdperk nog niet was aangebroken. En daar zijn we heel blij mee, want dit zijn vaak de enige tastbare herinneringen uit de zo boeiende geschiedenis van ons dorp en omstreken.

Jammer genoeg kunnen we niet meer al onze foto's en ansichtkaarten e.d. via onze website laten zien. Door het zogenaamde auteursrecht dat hier op van toepassing is, kunnen we niet zonder toestemming van de fotograaf de foto's tonen. Doen we dit wel, dan is de kans aanwezig op een forse schadeclaim. We gaan uitzoeken hoe we dit het beste kunnen gaan aanpakken, zodat we toch zoveel mogelijk beelden kunnen laten zien.

Nu het Elfstegenplan eindelijk gerealiseerd is blijkt dat onze banners uit de toon vallen bij de geplaatste borden van het stegenplan. Omdat de banners door de toerist zeer worden gewaardeerd, gaan we kijken of we ze kunnen vervangen door borden die qua afmeting en plaats beter passen bij de borden van het stegenplan.

Volgend jaar bestaat de Historische Kring Woudsend 10 jaar en dat laten we niet zomaar voorbij gaan. Samen met het Fries Scheepvaart Museum organiseren we een tentoonstelling in het voorjaar, over (markante) dorpsbewoners en hun beroep. Er worden dan ook schilderijen van Woudsend tentoongesteld. De voorbereiding is in volle gang.

Tot slot nog even een terugblik op onze donateursavond. Het was weer een zeer geslaagde avond, onder andere door de inbreng van Meindert Seffinga en Herman Deden. Door de grote opkomst en de gezellige sfeer is het voor ons als bestuur en leden van de HKW een grote stimulans om in het nieuwe jaar op dezelfde weg door te gaan.

Ik wens u namens de HKW een voorspoedig en vooral gezond nieuw jaar toe.

Douwe Zondervan

Terugblik donateursavond

Zoals in het voorwoord reeds werd gememoreerd, was er op vrijdag 2 november 2018 weer een druk bezochte donateursavond. Thema was dit keer: "Zeekapiteins en berenburg uit Woudsend". Na een kort overzicht van de activiteiten van de Historische Kring door Douwe Zondervan werd over het thema een presentatie verzorgd door Meindert Seffinga, directeur van het Fries Scheepvaart Museum.

Centraal hierin stond het verhaal achter de schilderijen van een Woudsender kofschip en smakschip die het museum indertijd verwierf via de dames Westra. Daarbij haakte Herman Deden van de Historische Kring aan met het verhaal en markante anekdotes over de dames Westra en hun beroemde berenburg.

Na de pauze gaf Douwe Zondervan nog een geanimeerde presentatie over de nieuwe aanwinsten van 2018. En na afloop was de nazit weer zeer geanimeerd met de aanwezige Woudsenders en oud-Woudsenders.

In het jaarboek 2017 van het Fries Scheepvaartmuseum Sneek is het door Herman Deden geschreven verhaal van Woudsender zeekapiteins en berenburg gepubliceerd. Het jaarboek is in de museumwinkel verkrijgbaar voor een bedrag van € 17,50. Voor datzelfde bedrag kunt u ook lid worden van de Vereniging Fries Scheepvaart Museum. U ontvangt dan niet alleen elk jaar het jaarboek maar profiteert dan van meer voordelen, zoals een jaar gratis toegang voor twee personen en toegang tot lezingen en exposities. Meer informatie vindt u op friesscheepvaartmuseum.nl/steun-het-museum.

Publicaties in dorpskrant

In de dorpskrant "De Driuwplôlle" werden vorig jaar de volgende artikelen van ons gepubliceerd:

- Januari 2018: Bezoek aan Jille Binne Westerhof, deel 1 - Jouke Hoekstra
- Februari 2018: Bezoek aan Jille Binne Westerhof, deel 2 - Jouke Hoekstra
- Maart 2018: Woudsender bemanningsleden op VOC-schepen - Herman Deden
- April 2018: Een wapen als historische verrassing - Jouke Hoekstra
- mei 2018: Jeugdherinneringen aan de Tweede Wereldoorlog, deel 1 - Kees Kannegieter, Raalte
- juni 2018: Jeugdherinneringen aan de Tweede Wereldoorlog, deel 2 - Kees Kannegieter, Raalte
- september 2018: Drukkerij Van Dijk Woudsend - Hilly Westerhof
- Oktober 2018: V.V. Woudsend bestaat 85 jaar - Douwe Zondervan
- November 2018: De dames Westra, Hitje en Aukje, een fenomeen, deel 1 - Hilly Westerhof
- December 2018: De dames Westra, Hitje en Aukje, een fenomeen, deel 2 - Hilly Westerhof

Donateurs kunnen artikelen ook opvragen via de mail bij ons secretariaat hkwoudsend@gmail.com. De artikelen worden digitaal geleverd in pdf-formaat.

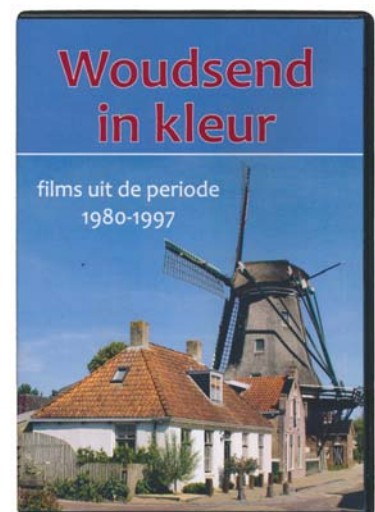
Nieuw op DVD: Woudsend in kleur

De filmbeelden die op de donateursavond van 2016 zijn vertoond zijn nu ook op DVD vastgelegd. Het zijn filmbeelden uit de periode 1980-1997, samengesteld uit amateurfilms van diverse Woudsenders. Er zijn beelden te zien van de elfstedentocht, de opening van het MFC, het kampioenschap skûtsjesilen, reünies, het eerste shanty-festival, dorpsomroepers en natuurlijk weer veel Woudsenders van vroeger! Deze nieuwe DVD sluit aan op de eerder verschenen DVD 'Woudsend in de 70-er jaren'.

De DVD kost € 8,00 en is verkrijgbaar bij het secretariaat A.H. Trompstrjitte 18 en BWONEN, Midstrjitte 34. Voor toezending per post graag een verzoek per e-mail aan hkwoudsend@gmail.com. Hierbij zijn verzendkosten verschuldigd.

Tevens nog verkrijgbaar onze Dvd's:

- * Woudsend in de 70-er jaren - € 8,00
- * Kruispunt van waterwegen (geschiedenis en ontwikkeling van Woudsend) - € 5,00
- * Historisch Woudsend in zwart-wit - € 8,00

Uit ons archief:

Retributie vervoer faecale stoffen

We vinden tegenwoordig een WC heel normaal. Maar tot in de jaren zestig werd de "grote boodschap" niet zo mooi weggespoeld als nu gebeurt. De ontlasting werd opgevangen in een houten ton, die wekelijks werd opgehaald door de "tontsjeriners". Soms was de ton binnen een week al vol en moest de heer des huizes de ton "afromen", om overstroming te voorkomen.

De "tontsjeriners" kwamen langs met een vrachtwagen, waarin twee lagen tonnetjes geplaatst konden worden, achter glimmend houten deuren. De mannen plaatsden de ton op de schouder, op een speciale leren lap, en brachten zo de volle ton naar de auto. Het was niet het meest aangename werk; er liep wel eens wat over de rand van de ton... Het was dan ook een ondergewaardeerd beroep.

Deze mannen waren in dienst bij de gemeente. Er moest dan ook "retributie" voor worden betaald. Rechtsboven is een dergelijke aanslag weergegeven uit 1906, gericht aan Hoite Westra. Voor een bedrag van fl. 1,- per jaar, werden de faecale stoffen destijds opgehaald.

In een enkele steeg in ons dorp zie je in de zijgevel nog een deurtje zitten dat van buiten geopend kan worden (zie foto). Achter dat deurtje zat het "tontsje" dat de "tontsjerinner" van buitenaf kon omwisselen voor een leeg exemplaar.

No. *242* VAN DE LIJST : Dienst **1906.** GEMEENTE WYMBRITSERADEEL.

KENNISGEVING.

Retributie voor het wegvoeren van faecale stoffen in de Gemeente WYMBRITSERADEEL.

De ondergeteekende verwittigt U *H. Westra* te *Woudend*, dat gij op de lijst der aangeslagenen wegens retributie voor het wegvoeren van faecale stoffen over het jaar 1906 in deze gemeente, zijt aangeslagen voor *1* privaat privaten in het dorp de dorpen *Woudend* *No 112* tot een bedrag van f *1,-*.

Deze aanslag moet worden betaald **binnen drie maanden** na dagteekening dezes.

Het kantoor van den Ontvanger zal worden gehouden te Sneek, ten zijnen huize, hoek Parkstraat-Stationsweg, Wijk 14, No. 38, ingang straatje naast Hotel Pino, en geopend zijn alle werkdagen, des voormiddags van 9 tot 's namiddags 1 uur, des Dinsdags tot 2 uur en gesloten den eersten Maandag van elk kwartaal.

SNEEK, den 14 Augustus 1906.

Het deksel van het húske

Ons huidige toilet bevindt zich binnen de muren van onze woning. Maar dat was vroeger ook anders. Het "húske" was een houten hokje, dat meestal buiten de woning was gebouwd. En sommige gezinnen moesten zelfs een "húske" delen. In de winter was het dan ook geen aangename bezigheid. Ook de luxe van het zachte toiletpapier was niet aan de orde. Het vegen ging met repen papier van oude kranten of de (te gladde) radiogids. Het zitvlak van het "húske" was een gladde plank, met een gat, waaronder de ton zich bevond. Het gat werd na afloop afgesloten met een rond deksel (ook wel "húskelid" genoemd). Dit waren gedraaide kunstwerken op zich.

Hiernaast een voorbeeld van zo'n deksel, afkomstig uit een woning in ons dorp.

Donateursbijdrage 2019

Mede dankzij de jaarlijkse bijdragen van u als donateurs heeft onze stichting een solide financiële positie. De vaste jaarlijkse kosten zijn goed gedekt, er is ruimte voor nieuwe aanschaffingen en productie van nieuw materiaal en er is een reserve die mogelijke tegenvallers kan opvangen. Het aantal donateurs is nu 221. Bij deze nieuwsbrief ontvangen alle donateurs een brief met het betalingsverzoek om de donateursbijdrage over 2019 aan ons over te maken. Wij rekenen graag weer op uw medewerking!

Inlooppiddagen

Graag wijzen wij u op onze wekelijkse inlooppiddagen op de maandag van 2 tot 4 uur in de Havenzaal van MFC De Driuwpôlle. U bent van harte welkom om een kijkje te nemen in onze archieven of om historisch materiaal in te leveren. Tot en met 25 maart kunt u er elke maandagmiddag terecht.

Historische Kring op Facebook

Volgt u de Historische Kring Woudsend al op Facebook? Dat is best de moeite waard want op gezette tijden laten we, soms passend bij de tijd van het jaar, een oude afbeelding zien. Zoals dit bericht:

Historische Kring Woudsend
27 februari 2018 om 20:31

Winter 1929
Woudsend kreeg pas in 1932 een ijsbaan. Daarvoor schaatste men op ondergelopen land of als de winter iets strenger was, op de Ee. Deze foto is genomen op de Noorder Ee, waar een schaatswedstrijd werd gehouden. Het muziekkorps "De Stânfries" verhoogde de sfeer met vrolijke muzieklanken. De muzikanten staan hier op Friese doorlopers. Een mooi plaatje waarbij de laaghangende winterzon net een donkere schaduwplek geeft in het midden van de foto. We zien van links naar rechts: Wigle Hyltsje Visser, Theunis Wispelwey, Sibbele Visser, Minze Visser, Gerardus Cornelis Ypenga, Jan Joukes de Jong, Cor Abraham Visser, Pieter van der Werf, Wybren Coehoorn, Albert Visser, Wouter Glashouwer, Folkert Rijnja, Folkert Wispelwey, Abraham Cornelis Visser (dirigent), Cornelis Visser.

Elfstegentocht Woudsend, een belangrijke aanwinst voor het dorp.

Op 9 september 2018 is de Elfstegentocht Woudsend officieel door de burgemeester van Súdwest-Fryslân geopend. De Elfstegentocht Woudsend is een initiatief van Dorpsbelangen Woudsend. Daarbij is samengewerkt met de bewoners van de oude kern, de Historische Kring en de gemeente Súdwest-Fryslân. In totaal 23 informatieborden vormen de basis voor een dorpswandeling door de oude kern. Daarbij wordt men geïnformeerd over de geschiedenis van Woudsend met feiten en anekdotes, waarbij de unieke stegenstructuur als een rode draad door alle verhalen loopt.

Aanvullende informatie is te vinden in een Elfstegentocht brochure, op de website www.elfstegentocht-woudsend.nl en door gebruik te maken van de QR-code die op elk informatiebord te vinden is. De Elfstegentocht is een belangrijke toevoeging aan de historische informatie voor alle bezoekers van Woudsend.

Afbeelding op het informatiebord in de Blokmaaksteech. De Blokmaaksteech herinnert aan een mast- en blokmaakerij die aan de Eewal gevestigd was.

Friese dorpscanons

In de loop van 2018 is de opbouw gestart met een website van de Friese Dorpscanon. Op deze website kunnen alle Friese dorpen en steden hun eigen lokale historische canon beschrijven en bijhouden.

Historische canons zijn inmiddels een bekend fenomeen. Zo hebben de meeste grote steden in Nederland hun historische canons opgetekend. Daarmee laten ze op hoofdlijnen zien wat bepalend is geweest in de eigen ontstaansgeschiedenis. Dichter bij huis geeft de Canon van Fryslân in ruim veertig vensters op het verleden een bloemlezing van personen, gebeurtenissen en omstandigheden die de provincie Fryslân hebben gevormd tot wat het nu is. In 2018 is met de Friese Dorpscanon ingezoomd op de dorpen en steden in Friesland en is met regio-bijeenkomsten een start gemaakt met de invulling van lokale canons.

De eerste resultaten en alle verdere gegevens zijn te zien op de website www.dorpscanon.nl. Ook voor Woudsend zullen wij in de loop van 2019 gegevens aanleveren voor de dorpscanon.